OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Lausunto

19.5.2022

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
sara.kuitunen@eduskunta.fi

VIITE HE 65/2022 vp

ASIA **Kirjallinen asiantuntijalausunto liittyen hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta sekä Valtiokonttorista annetun lain 2 §:n muuttamisesta ja tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa asiakohdassa mainitusta hallituksen esityksestä.

Pyydettynä lausuntonaan opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa seuraavaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on hallituksen esityksestä antamassa lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että ammattikorkeakouluja kohdeltaisiin lain perusteella eri tavoin kuin yliopistoja pykälän 10 *Tuen myöntämisen rajoitukset* (pykälänumerointi muuttunut lausunnoilla olleessa versiossa vastaava pykälä oli§ 9) perusteella. Hallituksen esityksen mukaan rajoituksen piirissä olisivat esimerkiksi osakeyhtiömuotoiset ammattikorkeakoulut, kuntien omistamat osakeyhtiöt, kuntayhtiömuotoiset sairaanhoitopiirit sekä osakeyhtiömuotoiset sektoritutkimuslaitokset. Sen sijaan julkisoikeudellisten yliopistojen ohella säätiömuotoiset ylipistot ovat – perustellusti – rajattu pykälän 10 soveltamisen ulkopuolelle. Julkista tehtävää hoitavat organisaatiot olisivat näin ollen keskenään erilaisessa oikeudellisessa asemassa rajoitusten soveltamisalan osalta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö korostaa, että ammattikorkeakoulut ovat ammattikorkeakoululain mukaisesti voittoa tavoittelemattomia osakeyhtiömuotoisia oikeushenkilöitä, ammattikorkeakoulu-osakeyhtiöitä, joihin sovelletaan ensisijaisesti ammattikorkeakoululakia. Vastaavasti niin julkisoikeudellisiin kuin säätiömuotoisiin yliopistoihin sovelletaan ensisijaisesti yliopistolakia (559/2010). Ammattikorkeakoulujen asema ja toiminta eivät perustu muiden osakeyhtiöiden tapaan yksin osakeyhtiölain säännöksiin, kuten säätiöyliopistotkaan eivät perustu yksin säätiölain säädöksiin.

Koko korkeakoulujärjestelmän tehtävät ovat yhtäläisesti yliopistolaissa ja ammattikorkeakoululaissa säädettyjä. Lisäksi korkeakoulujärjestelmää rahoitetaan pääasiallisesti suoraan opetus- ja kulttuuriministeriön budjetista yliopisto- ja ammattikorkeakoululakien mukaisena rahoituksena (ei valtionavustuksina).

Opetus- ja kulttuuriministeriön näkemyksen mukaan ammattikorkeakouluja ei ole perusteltua kohdella elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpanossa eri tavoin

kuin julkisoikeudellisia tai säätiömuotoisia yliopistoja. Ministeriö esittää, että hallituksen esityksen § 10 ei sovelleta osakeyhtiö-ammattikorkeakouluihin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa lopuksi, että jos säädöstä ei sen esittämällä tavalla muuteta, haittaa aiheutuu myös joillekin muiden hallinnonalojen julkisen tutkimuksen organisaatioille, kuten osalle tutkimuslaitoksista ja yliopistosairaaloille.

| | |
|---|---|
| Kansliapäällikkö | Anita Lehikoinen |
| Neuvotteleva virkamies | Merja Niemi |